

insurrección estalla en Bucarest

Los tropas dispararon contra la multitud y causaron varios muertos y numerosas heridas. Los soldados se retiraron de Timisoara tras la amenaza obrera de votar una peregrinación.

Los huelguistas ya comienzan a abandonar la ciudad capitalina.

Los soldados para aplacarlos se vuelven contra el 'conducator'.

SOE hace del consenso una necesidad

El social apueta por la oposición y sindicatos. Felipe dice que no es posible dejar en manos de la derecha el protagonismo del diálogo social. La dirección del partido considera que la actitud del PP e IU será la de la descalificación.

Últimamente los recursos económicos se destinan al Constitucional.

DIC - 89

Los miembros de Izquierda Socialista aprobaron, con críticas, la resolución final.

1350%

22.282 millones persiguen al gordo

Tras el, después de Madrid, 'Unidad' que más juega. Este año los catalanes han gastado un 12% más de dinero que en el anterior sorteo. Hacienda, que calcula haber vendido en toda España 124.500 millones reparte 92.400 en premios.

Ha pasado un año y ya es hora de olvidarlo", exclama un segregado en 1988.

El Gipe reabre el diálogo con los sindicatos

El Gobierno conocerá a los sindicatos antes de fin de año para hablar de los Presupuestos. El jefe del Ejecutivo sigue a Sánchez, Chaves y Almirante para dirigir las negociaciones.

CCOO garantiza la unidad de acción en Catalunya, pese a las diferencias.

Maradona puede no jugar el Mundial

El jugador afirma que "si es necesario", está dispuesto a desplazarse a Catar.

Argentina e italianos disputaron en Cagliari un partido de 'calcio'.

Los Rolling finalizan su gira más rentable

Los 16.000 personas de la última actuación pagaron entre 15.000 y 30.000 pesetas por una localidad. 'Sweet Wheels' ha dirigido el p...

L' GOLFO

La plana del "Tema del día"

Aquesta ha estat sempre una pàgina senyera d'aquest rotatiu on no s'hi han inclòs les informacions més importants del dia, ni tant sols les que surten a portada. No és una continuació de la portada, sinó una plana on El Periódico de Catalunya ha volgut imposar un tema propi amb una ocupació total de la superfície com no es trobarà en cap altra plana del diari a no ser que fos una ocasió especial.

En la plana 3 (i més endavant el "Tema del día" ocuparà dos o tres pàgines), hi trobem una informació treballada amb característiques de reportatge fragmentat: una peça central, una o dues complementàries i un article d'opinió, durant els primers anys a càrrec de Manuel Martín Ferrand.

La plana del "Tema del día" ofereix uns signes identificadors que ja apareixen en la portada: subtítols en bandera i requadrats (qualificats com a destacados en la terminologia de la redacció), llargs subtítols i, quan hi havia una segona plana de "Tema del día", un llarg epígraf, a sis columnes i en negatiu, a dalt de tot, que remetia el lector a la plana següent. La resta de planes d'aquesta primera secció del diari sí portaven publicitat.

A continuació hi trobem la plana d'opinió amb un editorial més que destacat perquè s'utilitza la negreta i el requadre gris donant, com a resultat, un cert desequilibri de la pàgina.

A la dreta, una columna d'opinió fixa, en aquest cas la de Josep pernau, i la secció "Tribuna", per a col.laboradors de la casa.

A la part inferior, l'acudit del "ninotaire" Perich i un petit requadre ("Del dicho al hecho") amb postil.les a frases dites el dia, o dies, abans per gent coneguda.

La paginació informativa

Com hem dit abans, les seccions de El Periódico de Catalunya tenen caràcter geogràfic, al principi, i temàtic després.

Respecte a la primera classificació, ens trobem amb la secció de "Internacional", "España política", "Catalunya política" i "Catalunya comarcas".

Amb aquests títols els directius ens volen indicar que hi haurà altres seccions que s'ocuparan d'aquests àmbits geogràfics des d'altres punts de vista no-polítics, però, com veurem més endavant, algunes seccions d'aquest bloc incorporen notícies factibles de sortir en el primer bloc.

Les seccions "no polítiques" i amb característiques de selecció temàtica serien: "Las cosas de la vida", "Deportes", "Espectáculos", "Televisión" i, a la contraportada, "La vitrina", una columna d'opinió i un acudit, generalment de Martinmorales.

La secció "Las cosas de la vida" és, en realitat, un autèntic diari dins del diari que, en termes de lectura del USA Today, podria compondre un bloc independent sota el títol de "Life" (o "Societat").

Efectivament, vegem quina és la relació d'epígrafs seccionals que hi trobem en aquesta "macro-secció" (com se l'anomena en l'argot de la pròpia redacció): "Affaires", "Grupos", "Anónimos", "Prensa", "Sucesos", "Tráfico", "Ocio", "Transporte", "Tribunales", "Bombines y bombones", "Agenda del trabajo", "Consumo", "Industria", "Cultura", "Precios", "Elecciones sindicales" i "Economía".

Com es pot veure, aquesta simfonia de subseccions o epígrafs podria ser resumida en quatre o cinc conceptes globalitzadors, però això significaria que es trencaria l'objectiu inicial d'aquesta secció de "Las cosas de la vida": ser un espai flexible per a temes flexibles.

Amb això volem dir que el quadre directiu de El Periódico de Catalunya sembla que va intentar trencar les limitacions formals que representava dedicar una plana a cada temàtica. Al mateix temps, si s'hagués seguit per aquesta línia, s'hauria caigut en el parany d'haver de posar notícies de reduïda importància en els forats de certes planes perquè aquestes poguessin mantenir-se monotemàtiques.

En crear el concepte de "macro-secció", el director Antonio

Franco va aconseguir disposar d'un bloc central politemàtic i, com havia dit en alguna reunió, "acordi", la qual cosa li permetia que un dia tingués quinze planes i un altre, cinc, sempre en funció del volum de notícies d'interès per al lector.

Aquest concepte canviarà amb els anys, com veurem d'aquí poc.

La resta de seccions sí que eren monotemàtiques: "Deportes", amb una maquetació audaç; "Espectáculos", amb pocs temes però tractats amb grans fotografies; i "Televisión", amb una gran superfície des del primer dia.

Criteris de maquetació i ordenació de les planes

Els criteris de maquetació de El Periódico de Catalunya s'han basat, en els primers anys, en la modulació de les planes, amb blocs informatius generalment de formes regulars i, dins d'aquests blocs, irregularitat en situar les informacions complementàries.

El centre d'interès visual sempre ha estat al descobert a través d'apostar per una sola informació com a protagonista de la plana. La resta sempre ha tingut un caràcter molt secundari.

No es trobarà mai una plana realitzada amb una maquetació vertical de tres informacions a dues columnes, excepció feta de les diades electorals.

Un sol tema, amb titulars ben destacats, fotografia immediatament a sota del bloc de titulació i un bloc de text en el qual cada dos o tres paràgrafs hi trobem un titolet.

si el tema ho requereix, s'hi afegixen informacions complementàries que poden ser amb caràcter d'infografisme primari, fins a l'aparició dels ordinadors.

Les informacions estan separades per filets i, en el cas de columnes, requadrades.

La maquetació és de caràcter vertical, com ja hem dit, però hi hauria una certa lectura horitzontal de blocs resultat, molts cops, d'una possible manca d'instruccions o producte de la inexperiència del personal de maquetació, ja que alguns companys es van formar al mateix temps que es creava el diari.

La portada d'algunes seccions, com ara "Las cosas de la vida", s'encapçala per una filera de sumaris amb fotografia. Aquesta fórmula s'anirà extenen a d'altres seccions amb el temps.

Funcions de la imatge

L'aprofitament de la imatge és una de les característiques identificatòries d'aquest diari des dels seus inicis. En l'estudi dels resultats del treball de camp es podrà veure si oferiria una morfologia més gràfica que La Vanguardia, però sí és cert que a primer cop d'ull, El Periódico de Catalunya resulta un diari eminentment gràfic.

Vegem quines són les normes d'utilització de les fotografies, il·lustracions i infografismes en l'edició que estic comentant, la del 23 de desembre de 1980.

A la portada trobem dues fotografies que ja expressen un cert dinamisme. El primer cap de la secció de fotografia d'aquest diari, l'argentino-espanyol Carlos Bosch, era un declarat partidari del fotomuntatge. Es tracta d'una estratègia informativa basada en la provocació dels protagonistes de la notícia a través del convenciment perquè hi participin en l'elaboració d'una imatge atractiva, o en l'aprofitament de la sorpresa d'aquest protagonista.

Tot és vàlid per publicar fotografies amb moviment.

Aquesta estratègia arriba a destacar certs fragments de la fotografia, que es publicaran, deixant fora de la plana fins i tot l'element, o protagonista, originàriament pensat pel fotògraf. Aquesta actitud està actualment penalitzada pel Codi

penal després de l'aprovació de la Ley de Propiedad Intelectual espanyola.

Una altra línia de treball passava per retallar irregularment la fotografia (siluetear, en l'argot de diversos diaris, com ara La Vanguardia i El Periódico de Catalunya), per obtenir els resultats apuntats abans. També la superposició parcial d'imatges, com la que se'ns mostra en la pàgina 4 del "Tema del día" de l'edició del 23 de desembre de 1980

4 EL PERIÓDICO
Martes, 23 de diciembre de 1980

tema del día

La lotería del 80 se olvidó de Catalunya

Aterrizaje de millones en el aeropuerto mallorquín

El premio está muy repartido entre personal y viajeros

Unos 5.000 millones de pesetas han caído sobre el aeropuerto de Son San Joan haciendo millonarios, entre otros, a 18 empleados de la empresa Hertz. En Zaragoza, el número 42.735 ha repartido 3.000 millones

Ciutat de Mallorca. — El segundo premio de la lotería de Navidad, que correspondió al número 22.780, representó 4.875 millones de pesetas a través de 38 cartas, vendidas íntegramente por la administración número 21 de Ciutat de Mallorca, ubicada en el aeropuerto de Son San Joan. Parte del premio, que ha resultado muy repartido, ya que se ha vendido participaciones a viajeros y personal de las compañías aéreas, ha hecho millonarios a 18 empleados de la empresa Hertz, de alquiler de coches, vendiéndoles un total de 182 millones de pesetas de ganancia entre...

... Pedro Martín y sus compañeros Pedro Torres y José Cañellas —agradados con 5 y 20 millones, respectivamente— festejaron ayer por todo lo alto la fortuna, pero señalaron que preferían continuar en su trabajo. Entre los afortunados figuraron también dos camareros del restaurante del aeropuerto, uno de los cuales es oriundo de actualizaciones de instalaciones. El Sr. Fernando Martínez, al que le han tocado algo más de 12 millones de pesetas, así como tan nervioso que se jura le mandó a casa a descansar. Hoy a repartir tantos millones...

Los propietarios del bar Anzi, de Zaragoza (arriba), han repartido entre su clientela 3.000 millones de pesetas. Abajo, algunos de los empleados de Hertz que se han llevado una buena tajada en el sorteo de ayer

● Palma: 18 empleados de Hertz cobran 162 millones
● "Tremos a trabajar" dicen los

Els elements infogràfics són, encara, de línies molt simples però esveltes, com podem veure en aquest exemple de la plana 12 de l'edició esmentada.

El corto "sí" al Estatuto gallego convulsiona a UCD

La oposición responsabiliza al Gobierno de la alta abstención

El Estatuto gallego recibió el domingo la aceptación de uno de cada cinco gallegos, a pesar de lo cual quedó legalmente aprobado. El 71,8 por ciento del censo gallego se abstuvo de votar.

Santiago. — El monárquico, aunque sufiere, al del sector gallego el proyecto de Estatuto de autonomía convulsó de tal forma a la representación UCD gallega que durante unas horas, en la madrugada del lunes, estuvo abierta la que pudo haber sido la mayor crisis del centenario en Galicia, según pudo saber EL PERIÓDICO.

Antes de eso, el presidente de la Junta, senador y representante del sector más numeroso de UCD y presidente de la Asamblea de Parlamentarios gallegos socialista, tras conocer los resultados del referéndum, abandonó la política sobre el Estatuto. El senador socialista, presidente de la UCD provincial, tomó tal decisión tras conocer la altísima abstención registrada.

Juan José Rosón le impide

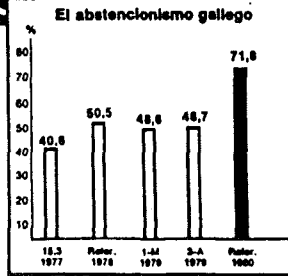
Antes Rosón, un embargo, modificó esta intención antes de que se hiciera pública de forma definitiva, puesto que había circulado como información rumo. La reelección final, según pudo saber EL PERIÓDICO, fue desde el momento que sobre el día de uno de los más fuertes...

Clases de la UCD gallega realizaron sus más cercanos familiares, entre otros su hermano Juan José Rosón, ministro de Interior.

Rosón había convulsado una rueda de prensa en Lugo para asegurar que era su partido el que atribuiría culpa alguna de la abstención general y municipal que rodeó el pasado domingo gallego, por la necesidad.

Mientras José Quiroga Burela, presidente socialista de una Junta independiente, y Miguel Benavente Saavedra, secretario general de la UCD gallega, insistían en que el resultado no había sido satisfactorio, Miguel Herrera de Aldeán, portavoz del Grupo Central del Congreso, decía que el alto índice de abstención no le sorprendía. «En las elecciones autonómicas, desde el principio, de manera normal».

Para el Gobierno Los representantes del PSOE, PCG y Partido Comunista, así como la misma Asamblea Popular, dieron la bienvenida al Estatuto gallego. UCD y PSOE, acusaron oportunamente al proceso que surtió la acción participativa electoral. Frase enérgica que presidió gallego antes pronunciando lo en la capacidad

El ya tradicionalmente elevado abstencionismo del pueblo gallego se ha disparado en el referéndum del domingo

La mayoría de los votantes en las elecciones gallegas votaron en esta sala de la Cámara de Diputados. Un día más tarde es la sala de la Cámara de Senadores

Un récord de escasa participación

El plebiscito gallego, que siempre se ha mostrado como el mayor participativo del Estado, tuvo el domingo todos los récords abstencionistas conocidos en España desde la muerte de Francisco Franco. El abstencionismo gallego...

En la secció d'esports les fotografies passen a ser artístiques i no s'intenta buscar la jugada clau, sinó tan sols aportar un element que expressi força i moviment, com podem comprovar en la plana 26 d'aquesta edició del 23.12.80.

Barcelona. - El Español ha-
vi tres parades sin meter un
gol i de així no fare la sub-
ri la Real Sociedad, que el do-
mingo arranca un embús a
Sarría per no saber re-
matar e los Manzaneras con
dies jugadores. Tampoco es
culpable Raúl García de Liza,
ca mi pesada, cal se juga la
cabeza en el estadio bianque-
ro. El Español empató ante la
Real porque no hizo buen fút-
bol, porque jugó con dos pun-
ta de Fernández Amado por Lan-
chas y la expulsión de Garro-
cho (minuto 60) acompañada al
cuadro de José María Magure-
ño y porque García de Liza
marcó los de cerca a los espe-
ñolistas que se quedó con
ellos.

En fronto també una Real So-
ciedad que ya no es lo que era.
Faltaba Batistegui, un buen
Zamora y, pese a crear mu-
chas oportunidades, los do-
moseros no supieron bajar a
Urrutí. El D-B fue suficiente
para los dos. El Español, que,
en los últimos treinta minutos,
con un jugador menos y al se-
ñalar un gol, creyó que iba a
perder el partido, remató un un
golpe a tener por el resultado.
-El partido fue un partido
de mano, con muchos Arto-
les y el hecho de que el grupo de
partidos de la temporada
siguiente.

abid-33cmal
Tombó Sarría

Hay días en los que los se-
guidores empalme se bien-
ten paraguaitas por todo. A
los 45 segundos, Sarría se
convirtió en un gigante enor-
me debido porque García de Li-
za había tenido el valor de se-
ñalar una falta infructuosa contra
el Español, en el área blan-
quinada. A partir de aquel ins-
tante el ambiente cambió y

Hay situaciones que son un peligro público

Hubo momentos en los que Arlandeta se podía decir que era un peligro

EL PERIODICO DE CATALUNYA deu anys més tard

Passats deu anys, el 22 de desembre de 1989 ens trobem amb una edició de El Periódico de Catalunya amb notables canvis morfològics fruit d'una evolució, de vegades impulsiva, però constant, encara que sense innovacions estètiques de bloc, com la valenta transformació, feta el 3 d'octubre de 1989, pel seu més directe competidor, La Vanguardia.

La portada de El Periódico de Catalunya del 22 de desembre de l'any 1989 --veure la plana següent-- és més estilitzada i es basa en una major oferta de blancs, menys taca dels titulars i una clara intenció de convertir la portada en mostrador en funció d'oferir més contrastos informatius sostinguts per menys elements noticiables, però més destacats.

Si a la portada de principis de la dècada trobàvem dos, tres o quatre informacions jerarquitzades --maquetades verticalment-- i un sumari sense més atributs identificadors que la utilització de la negreta per remarcar els elements claus, ara, deu anys més tard, constatem que el sumari ha estat desplaçat a la contraportada i que a la primera plana s'hi conserven fins a cinc informacions horitzontalitzades.

Efectivament, el toc d'horitzontalització li ve donat a la portada per l'allargament de la capçalera del diari, que serà de sis columnes, el titular principal, també amb aquestes

Jna manifestación bumerán se agita contra Ceausescu

Insurrección popular estalla en Bucarest y las tropas disparan causando numerosos muertos y heridos.

El Ejército se retira de Timisoara y la ciudad transilvana está en manos de un comité pro libertad.

■ Páginas 7 y 8 y Editorial

Unas decenas de EELU frente a un edificio en las afueras de la capital.

Felipe González se reúne ayer en la Marabta, por espacio de diez horas, con Nicolás Redondo (UGT) y Antonio Gutiérrez (CCOO).

Gobierno y sindicatos reabren la senda del diálogo

■ Madrid. - El presidente del Gobierno, Felipe González, y los líderes de CCOO y UGT, Antonio Gutiérrez y Nicolás Redondo, respectivamente, acordaron ayer reabrir el diálogo social. El acuerdo se produce un año después de la huelga general del 14-D y tras año y medio de fracasos en la concertación entre Gobierno y sindicatos. La negociación girará en torno a la Propuesta Sindical Prioritaria y sobre los temas que propone el propio Ejecutivo, incluidos los del programa electoral del PSOE.

Redondo afirmó tras el encuentro que el clima de diálogo se había recuperado y comentó: "Tendrán aprendizajes de las anteriores". La ministra Rosa Conde manifestó que el Gobierno también había reflexionado y que en esta ocasión "aguardará todas las posibilidades de acuerdo". La primera tanda de negociaciones acabará el 31 de enero o el 15 de febrero.

■ Página 37

Al Qaeda responde a Bush con un "vencer o morir"

El líder del grupo terrorista español muere tiroteado.

■ Madrid. - Osama Bin Laden declaró ayer que los terroristas desobedecerán cualquier orden de desarme en EEUU. Pase lo que pase, el grupo participará en los ataques, los líderes no se han comprometido a su vez a no re-

gular, quien difundió un mensaje por la radio desde algún lugar de Pakistán, en el que lanzaba la consigna "vencer o morir".

El historiador español Juan Antonio Rodríguez murió ayer en la capital al ser alcanzado por los disparos efectuados por soldados de EEUU contra varios periodistas.

■ Páginas 10 y 11 y Editorial

el Periódico
 La edición más lista
 Hoy, a las 3 de la tarde, ya estará en su quinceava edición especial de EL PERIÓDICO DE CATALUNYA con la lista provisional de la Lotería de Navidad

El Ayuntamiento permitirá que se retire el coche sin pagar la grúa

■ Barcelona. - El Ayuntamiento de Barcelona dejará de exigir el pago previo de la grúa y el costo como condición para que el usuario pueda recuperar el vehículo, según anunció ayer el portavoz de alcalde Joaquim de Nadal. La modificación se hará efectiva a partir del próximo 1 de enero.

■ Página 17

El alquiler de películas en video supera los ingresos del cine

■ Barcelona. - El alquiler de películas en formato vídeo supera ya a las recaudaciones en las salas de cine. Este año los ingresos por alquiler de cintas rozarán los 38.000 millones de pesetas, sin contar el mercado para. En los otros, el público habrá abonado poco más de 20.000 millones.

■ Página 3

Resumen de la jornada en la última página

dimensions i una franja central de fotografies, per acabar amb tres elements redaccionals separats per un anunci del propi diari, a dues columnes d'amplada i dos mòduls d'alçada.

La portada d'EPC a finals de la dècada dels vuitanta és més estilitzada per aquesta horitzontalització, però també per un cos més petit en els titulars principals, com podem veure en la plana següent on s'observarà un clar intent de disminuir l'aparatositat dels tipus, encara que no ens deixa de recordar que estem davant d'una portada de l'anomenat model pòster.

A més, el doble filet tramat que encerclava la informació principal desapareix, deixant que siguin els espais blancs, no entintats, els que fragmentin i limitin els elements informatius.

La informació principal està matisada per un fons de color suau que oscil·la entre el groc i el blavós, segons el dia i la notícia.

Es conserva la intencionalitat de les fotografies, aspecte al qual sempre hi han tingut molta cura els directius d'aquest diari del Grupo Zeta, i ara s'hi incorpora el color. La plana s'acaba amb un recordatori al lector en el sentit de que pot trobar el resum de la jornada a la darrera plana.

N.º 440 - 11 de Mayo de 1984

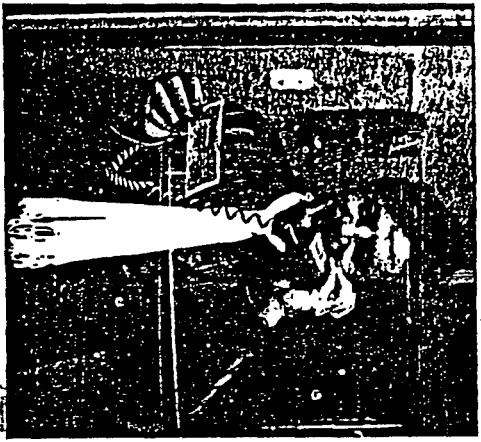
Director: Amadeu Trias de Besada

El "gordo" (60.076) le quita penas al pueblo de dolores

Más de 3.000 millones en una localidad alicantina de 6.000 habitantes

Antonio Molina
Baletera en Barcelona
sus 12 millones

El año pasado Antonio Molina se convirtió en el hombre más rico de España por su participación en el grupo de televisión "El Trece". En el momento de su muerte, el 12 de mayo, su patrimonio ascendía a 12 millones de pesetas. Su fortuna se acumuló gracias a su participación en el grupo de televisión "El Trece", que se convirtió en el más rentable de España. Molina participó en el grupo con un 10 por ciento de las acciones, que valían 12 millones de pesetas. Su fortuna se acumuló gracias a su participación en el grupo de televisión "El Trece", que se convirtió en el más rentable de España.

● El segundo premio "Alertza" en el aeropuerto de Mallorca ● Catalunya volvió a quedar olvidada por la fortuna ● El gerente del Mástic, millonario

Colonia - El primer premio de la lotería de Navidad se repartió en la tarde de ayer en el Casino de San Carlos de Barcelona. El premio principal, de 1.500 millones de pesetas, fue ganado por un grupo de 14 personas que se repartieron el dinero en partes iguales. El segundo premio, de 200 millones, fue ganado por una sola persona. El tercer premio, de 100 millones, fue ganado por un grupo de 10 personas. El cuarto premio, de 50 millones, fue ganado por un grupo de 20 personas. El quinto premio, de 25 millones, fue ganado por un grupo de 40 personas. El sexto premio, de 10 millones, fue ganado por un grupo de 100 personas. El séptimo premio, de 5 millones, fue ganado por un grupo de 200 personas. El octavo premio, de 2 millones, fue ganado por un grupo de 400 personas. El noveno premio, de 1 millón, fue ganado por un grupo de 800 personas. El décimo premio, de 500.000 pesetas, fue ganado por un grupo de 1.600 personas. El undécimo premio, de 250.000 pesetas, fue ganado por un grupo de 3.200 personas. El duodécimo premio, de 125.000 pesetas, fue ganado por un grupo de 6.400 personas. El decimotercer premio, de 62.500 pesetas, fue ganado por un grupo de 12.800 personas. El decimocuarto premio, de 31.250 pesetas, fue ganado por un grupo de 25.600 personas. El decimoquinto premio, de 15.625 pesetas, fue ganado por un grupo de 51.200 personas. El decimosexto premio, de 7.812,50 pesetas, fue ganado por un grupo de 102.400 personas. El decimoséptimo premio, de 3.906,25 pesetas, fue ganado por un grupo de 204.800 personas. El decimoctavo premio, de 1.953,125 pesetas, fue ganado por un grupo de 409.600 personas. El decimonoveno premio, de 976,5625 pesetas, fue ganado por un grupo de 819.200 personas. El vigésimo premio, de 488,28125 pesetas, fue ganado por un grupo de 1.638.400 personas. El vigésimo primer premio, de 244,140625 pesetas, fue ganado por un grupo de 3.276.800 personas. El vigésimo segundo premio, de 122,0703125 pesetas, fue ganado por un grupo de 6.553.600 personas. El vigésimo tercer premio, de 61,03515625 pesetas, fue ganado por un grupo de 13.107.200 personas. El vigésimo cuarto premio, de 30,517578125 pesetas, fue ganado por un grupo de 26.214.400 personas. El vigésimo quinto premio, de 15,2587890625 pesetas, fue ganado por un grupo de 52.428.800 personas. El vigésimo sexto premio, de 7,62939453125 pesetas, fue ganado por un grupo de 104.857.600 personas. El vigésimo séptimo premio, de 3,814697265625 pesetas, fue ganado por un grupo de 209.715.200 personas. El vigésimo octavo premio, de 1,9073486328125 pesetas, fue ganado por un grupo de 419.430.400 personas. El vigésimo noveno premio, de 953,67431640625 pesetas, fue ganado por un grupo de 838.860.800 personas. El vigésimo premio, de 476,837158203125 pesetas, fue ganado por un grupo de 1.677.721.600 personas. El vigésimo primer premio, de 238,4185791015625 pesetas, fue ganado por un grupo de 3.355.443.200 personas. El vigésimo segundo premio, de 119,20928955078125 pesetas, fue ganado por un grupo de 6.710.886.400 personas. El vigésimo tercer premio, de 59,604644775390625 pesetas, fue ganado por un grupo de 13.421.772.800 personas. El vigésimo cuarto premio, de 29,8023223876953125 pesetas, fue ganado por un grupo de 26.843.545.600 personas. El vigésimo quinto premio, de 14,90116119384765625 pesetas, fue ganado por un grupo de 53.687.091.200 personas. El vigésimo sexto premio, de 7,450580596923828125 pesetas, fue ganado por un grupo de 107.374.182.400 personas. El vigésimo séptimo premio, de 3,7252902984619140625 pesetas, fue ganado por un grupo de 214.748.364.800 personas. El vigésimo octavo premio, de 1,86264514923095703125 pesetas, fue ganado por un grupo de 429.496.729.600 personas. El vigésimo noveno premio, de 931,3225746151190625 pesetas, fue ganado por un grupo de 858.993.459.200 personas. El vigésimo premio, de 465,66128730755953125 pesetas, fue ganado por un grupo de 1.717.986.918.400 personas. El vigésimo primer premio, de 232,830643653779765625 pesetas, fue ganado por un grupo de 3.435.973.836.800 personas. El vigésimo segundo premio, de 116,4153218268898828125 pesetas, fue ganado por un grupo de 6.871.947.673.600 personas. El vigésimo tercer premio, de 58,20766091344494140625 pesetas, fue ganado por un grupo de 13.743.895.347.200 personas. El vigésimo cuarto premio, de 29,103830456722470703125 pesetas, fue ganado por un grupo de 27.487.790.694.400 personas. El vigésimo quinto premio, de 14,5519152283612353515625 pesetas, fue ganado por un grupo de 54.975.581.388.800 personas. El vigésimo sexto premio, de 7,27595761418061767578125 pesetas, fue ganado por un grupo de 109.951.162.777.600 personas. El vigésimo séptimo premio, de 3,637978807090308837890625 pesetas, fue ganado por un grupo de 219.902.325.555.200 personas. El vigésimo octavo premio, de 1,8189894035451544189453125 pesetas, fue ganado por un grupo de 439.804.651.110.400 personas. El vigésimo noveno premio, de 909,494701772577209230625 pesetas, fue ganado por un grupo de 879.609.302.220.800 personas. El vigésimo premio, de 454,7473508862886046153125 pesetas, fue ganado por un grupo de 1.759.218.604.441.600 personas. El vigésimo primer premio, de 227,37367544314430230765625 pesetas, fue ganado por un grupo de 3.518.437.208.883.200 personas. El vigésimo segundo premio, de 113,686837721572151153778125 pesetas, fue ganado por un grupo de 7.036.874.417.766.400 personas. El vigésimo tercer premio, de 56,8434188607860755768895625 pesetas, fue ganado por un grupo de 14.073.748.835.532.800 personas. El vigésimo cuarto premio, de 28,42170943039303778844478125 pesetas, fue ganado por un grupo de 28.147.497.671.065.600 personas. El vigésimo quinto premio, de 14,210854715196518894222390625 pesetas, fue ganado por un grupo de 56.294.995.342.131.200 personas. El vigésimo sexto premio, de 7,1054273575982594471111953125 pesetas, fue ganado por un grupo de 112.589.990.684.262.400 personas. El vigésimo séptimo premio, de 3,5527136787991297235555965625 pesetas, fue ganado por un grupo de 225.179.981.368.524.800 personas. El vigésimo octavo premio, de 1,77635683939956486177779828125 pesetas, fue ganado por un grupo de 450.359.962.737.049.600 personas. El vigésimo noveno premio, de 888,178419699792430888899140625 pesetas, fue ganado por un grupo de 900.719.925.474.099.200 personas. El vigésimo premio, de 444,0892098498962154444495703125 pesetas, fue ganado por un grupo de 1.801.439.850.948.198.400 personas. El vigésimo primer premio, de 222,04460492494810772222478515625 pesetas, fue ganado por un grupo de 3.602.879.701.896.396.800 personas. El vigésimo segundo premio, de 111,0223024624740538611123928125 pesetas, fue ganado por un grupo de 7.205.759.403.792.793.600 personas. El vigésimo tercer premio, de 55,51115123123702693055619640625 pesetas, fue ganado por un grupo de 14.411.518.807.585.587.200 personas. El vigésimo cuarto premio, de 27,755575615618513465277809765625 pesetas, fue ganado por un grupo de 28.823.037.615.171.174.400 personas. El vigésimo quinto premio, de 13,8777878078092567326389048828125 pesetas, fue ganado por un grupo de 57.646.075.230.342.348.800 personas. El vigésimo sexto premio, de 6,93889390390462836631945244140625 pesetas, fue ganado por un grupo de 115.292.150.460.684.697.600 personas. El vigésimo séptimo premio, de 3,469446951952314183159726220703125 pesetas, fue ganado por un grupo de 230.584.300.921.369.395.200 personas. El vigésimo octavo premio, de 1,73472347597615709157986311015625 pesetas, fue ganado por un grupo de 461.168.601.842.738.790.400 personas. El vigésimo noveno premio, de 867,361737988088545789930555703125 pesetas, fue ganado por un grupo de 922.337.203.685.477.580.800 personas. El vigésimo premio, de 433,6808689940442728949652778515625 pesetas, fue ganado por un grupo de 1.844.674.407.370.955.161.600 personas. El vigésimo primer premio, de 216,8404344970221364474826389287890625 pesetas, fue ganado por un grupo de 3.689.348.814.741.910.323.200 personas. El vigésimo segundo premio, de 108,4202172485110682237413194643953125 pesetas, fue ganado por un grupo de 7.378.697.629.483.820.646.400 personas. El vigésimo tercer premio, de 54,21010862425553411187065973219771928125 pesetas, fue ganado por un grupo de 14.757.395.258.967.641.292.800 personas. El vigésimo cuarto premio, de 27,105054312127767055935286609889640625 pesetas, fue ganado por un grupo de 29.514.790.517.935.282.585.600 personas. El vigésimo quinto premio, de 13,5525271560638835279676433049448203125 pesetas, fue ganado por un grupo de 59.029.581.035.870.565.171.200 personas. El vigésimo sexto premio, de 6,77626357803194176398382165247241015625 pesetas, fue ganado por un grupo de 118.059.162.071.741.130.342.400 personas. El vigésimo séptimo premio, de 3,38813178901597088199191082623620703125 pesetas, fue ganado por un grupo de 236.118.324.143.482.260.684.800 personas. El vigésimo octavo premio, de 1,6940658945079854409959554131181015625 pesetas, fue ganado por un grupo de 472.236.648.286.964.521.369.600 personas. El vigésimo noveno premio, de 847,0327472539927204977977065555703125 pesetas, fue ganado por un grupo de 944.473.296.573.929.042.739.200 personas. El vigésimo premio, de 423,51637362699636024889885327778515625 pesetas, fue ganado por un grupo de 1.888.946.593.147.858.085.478.400 personas. El vigésimo primer premio, de 211,75818681349818012444944163889287890625 pesetas, fue ganado por un grupo de 3.777.893.186.295.716.170.956.800 personas. El vigésimo segundo premio, de 105,87909340674909006222472081944643953125 pesetas, fue ganado por un grupo de 7.555.786.372.591.432.341.913.600 personas. El vigésimo tercer premio, de 52,939546703374545031112104009723219771928125 pesetas, fue ganado por un grupo de 15.111.572.745.182.864.683.827.200 personas. El vigésimo cuarto premio, de 26,4697733516872725155560520048619448203125 pesetas, fue ganado por un grupo de 30.223.145.490.365.729.367.654.400 personas. El vigésimo quinto premio, de 13,2348866758436362577780260024309723219771928125 pesetas, fue ganado por un grupo de 60.446.290.980.731.458.734.909.200 personas. El vigésimo sexto premio, de 6,61744333792181812888901300121548619448203125 pesetas, fue ganado por un grupo de 120.892.581.961.462.917.479.818.400 personas. El vigésimo séptimo premio, de 3,30872166896090906444450650060774309723219771928125 pesetas, fue ganado por un grupo de 241.785.163.922.925.835.959.637.600 personas. El vigésimo octavo premio, de 1,654360834480454532222253250303871548619448203125 pesetas, fue ganado por un grupo de 483.570.327.845.851.671.919.275.200 personas. El vigésimo noveno premio, de 827,180417222240226111112656253019369448203125 pesetas, fue ganado por un grupo de 967.140.655.691.703.343.838.550.400 personas. El vigésimo premio, de 413,5902086111201130555628125150968471548619448203125 pesetas, fue ganado por un grupo de 1.934.281.311.383.406.687.677.100.800 personas. El vigésimo primer premio, de 206,79510430556005652778140625754842357890625 pesetas, fue ganado por un grupo de 3.868.562.622.766.813.375.354.400 personas. El vigésimo segundo premio, de 103,39755215278002826389070312537742117890625 pesetas, fue ganado por un grupo de 7.737.125.245.533.626.750.708.800 personas. El vigésimo tercer premio, de 51,69877607639001413194535156251887105890625 pesetas, fue ganado por un grupo de 15.474.250.491.067.253.501.417.600 personas. El vigésimo cuarto premio, de 25,849388038195007065972678125943529453125 pesetas, fue ganado por un grupo de 30.948.500.982.134.507.002.835.200 personas. El vigésimo quinto premio, de 12,92469401909750035329633906254717647265625 pesetas, fue ganado por un grupo de 61.897.001.964.269.014.015.670.400 personas. El vigésimo sexto premio, de 6,4623470095487501766481695312523588236328125 pesetas, fue ganado por un grupo de 123.794.003.928.538.028.031.340.800 personas. El vigésimo séptimo premio, de 3,23117350477437508832408478125117941181640625 pesetas, fue ganado por un grupo de 247.588.007.857.076.056.062.681.600 personas. El vigésimo octavo premio, de 1,615586752387187544162204240625589705890625 pesetas, fue ganado por un grupo de 495.176.015.714.152.112.125.363.200 personas. El vigésimo noveno premio, de 807,7833761935937708111102106252948529453125 pesetas, fue ganado por un grupo de 990.352.031.428.304.224.250.726.400 personas. El vigésimo premio, de 403,89168809679688540555510312514742647265625 pesetas, fue ganado por un grupo de 1.980.704.062.856.608.448.501.452.800 personas. El vigésimo primer premio, de 201,945844048398442702777751562573713236328125 pesetas, fue ganado por un grupo de 3.961.408.125.713.216.897.002.905.600 personas. El vigésimo segundo premio, de 100,972922024199221351388878125368566181640625 pesetas, fue ganado por un grupo de 7.922.816.251.426.433.794.005.811.200 personas. El vigésimo tercer premio, de 50,486461012099610675694440625184283090625 pesetas, fue ganado por un grupo de 15.845.632.502.852.867.588.011.400 personas. El vigésimo cuarto premio, de 25,2432305060498053378472203125921415453125 pesetas, fue ganado por un grupo de 31.691.265.011.705.735.176.022.800 personas. El vigésimo quinto premio, de 12,621615253024902668923610156254607077265625 pesetas, fue ganado por un grupo de 63.382.530.023.411.470.352.045.600 personas. El vigésimo sexto premio, de 6,31080762651245133446180507812523035386328125 pesetas, fue ganado por un grupo de 126.765.060.046.822.940.704.091.200 personas. El vigésimo séptimo premio, de 3,1554038132562256672309025390625115176931640625 pesetas, fue ganado por un grupo de 253.530.120.093.645.881.408.182.400 personas. El vigésimo octavo premio, de 1,57770190662811283361545126953125575884681640625 pesetas, fue ganado por un grupo de 507.060.240.187.291.763.816.364.800 personas. El vigésimo noveno premio, de 788,8509508164062530353863281251535386328125 pesetas, fue ganado por un grupo de 1.014.120.480.374.583.527.632.729.600 personas. El vigésimo premio, de 394,4254754082031251535386328125767.260.240.187.291.763.816.364.800 personas.

Martes 23 diciembre

Una niña de 11 años, estrangulada con su duranda en Ripoll

El asesino trató de violarla

Un niño de 11 años, estrangulada con su duranda en Ripoll. El asesino trató de violarla.

España pedirá a Francia la extradición de Pedro Baré

París. Pedro Baré, el asesino de la niña de 11 años, ha sido extraditado a España por parte de Francia.

le ofrece esta SEMANA

ESPECIAL NAVIDAD OCHO ESTRELLAS EN DOBLE POKER DENUDO

Primer escándalo de María José Nieto

Pero Calatrava mate mano a tres ases

PAVIE NUESTROS CHRISTMAS

EXOTICOS

DESNADE MUSICAL

ROCKY MONTAÑA

EL GRAN CHINO DE SALAMANCA

La edición más lista

el Periódico

Resumen de la jornada en la última página

Gobierno y sindicatos reabren la senda del diálogo

El Ayuntamiento permitirá que se retire el coche sin pagar la guía

El alquiler de películas en vídeo supera los ingresos del cine

Una manifestación bumerán se agita contra Ceausescu

Una manifestación popular estalló en Bucarest y las tropas dispararon causando numerosos muertos y heridos.

El Ejército se retira de Timisoara y la ciudad transilvana está en manos de un comité pro libertad.

el Periódico de Catalunya

el Periódico

Una manifestación bumerán se agita contra Ceausescu

Una manifestación popular estalló en Bucarest y las tropas dispararon causando numerosos muertos y heridos.

El Ejército se retira de Timisoara y la ciudad transilvana está en manos de un comité pro libertad.

22

Les seccions mantenen la tendència inicial

La distribució de seccions manté les preferències geogràfiques pel primer bloc polític i les temàtiques per a la resta.

El "Tema del dia" segueix essent l'element d'obertura informativa després de la portada, però ampliat, en molts casos, a tres planes, la qual cosa va obligar a crear un equip permanent per elaborar els temes.

En aquestes planes, com a les de la resta del bloc informatiu, s'opta per canviar la formulació dels subtítols que passen a ser col·locats en bandera i sense filets que els destaquin. Seran sempre els espais en blanc els que defineixin l'àrea d'influència dels diferents elements que componen la notícia.

Les seccions s'obren amb un petit bloc, sempre horitzontal, de sumaris que envien el lector cap a l'interior i se segueixen utilitzant els cintillos --avant-títols de pàgina-- com a indicadors de continuïtat amb les planes següents.

Totes les pàgines disposaran de la línia de crèdit del diari, amb la data i la secció, en una franja horitzontal de sortida de plana.

Al contrari que La Vanguardia, les fotografies no trencaran el text narratiu donat que el staff del diari considera, segons sembla, que la mida de les informacions està feta per no cansar

al lector i que, en tot cas, els titolets --ladillos-- serien les "plataformes visuals" que servirien per donar un temps de reflexió i de descans al públic.

La secció de "Catalunya política" queda englobada dins de la secció "Política" on també hi figura "Espanya política".

Entre l'una i l'altra no hi ha cap separació ni trencament.

Malgrat l'horitzontalització formal de les planes, hi trobem algunes de verticals per obligacions de composició de la publicitat. En aquests casos la plana es trenca en dos blocs, un de quatre columnes per a una sola informació i dues columnes de notícies breus, amb formes regulars però no jerarquitzades, en la resta de la pàginana, com es pot comprovar en la plana 26 d'aquesta edició i que es pot veure en la pàgina següent. Comparem-la amb la plana 27 per confirmar la nostra observació.

La secció "Las cosas de la vida" --o "macro" segons l'argot intern d'aquest diari-- continua essent una secció "acordió" que agrupa temàtiques disperses en altres rotatius, com per exemple: municipal, tradicions, serveis, educació, circulació, societat, tribunals, informàtica ..., etc.

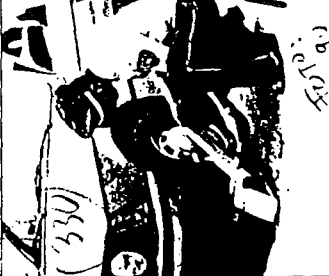
COSES DE LA VIDA

Las tarifas de taxi, metro y Ferrocarril de Girona subirán en enero

REDACCIÓN
El Consell de Girona ha decidit que el 1 de gener de 1990 s'augmentarà el preu de les tarifes de transport públic de la ciutat de Girona. Els preus dels tiquets de metro i dels tiquets de ferrocarril de Girona s'augmentarà un 12,21%. Els tiquets de metro i els tiquets de ferrocarril de Girona s'augmentarà un 12,21%. Els tiquets de metro i els tiquets de ferrocarril de Girona s'augmentarà un 12,21%.

Yo y grúa no deberán pagarse al instante

El 1 de enero, el Ayuntamiento de Barcelona dejará de exigir el abono inmediato para poder el vehículo afectado. El procedimiento de cobro seguirá los trámites habituales en las multas.

El Ayuntamiento de Barcelona ha decidit que el 1 de gener de 1990 deixarà de exigir el abono immediatament per poder el vehicle afectat. El procediment de cobro seguirà els tràmits habituals en les multes.

Propuesta aceptada
Por lo que respecta al metro, el Ayuntamiento de Barcelona ha aceptado la propuesta presentada en su día por la Empresa Metropolitana de Transportes Urbanos (EMTU) por la que el precio del billete de metro subirá un 12,21%.

Se pactan los presupuestos de Barcelona
El Ayuntamiento de Barcelona ha acordado los presupuestos para el año 1990. El presupuesto total es de 1.100 millones de pesetas.

VOLVO CONCESIONARIOS S.A.
Camp de Urgel, 139 (frente Diagonal)
Tel. 319043-3192-31
BARCELONA

740
Respecto Segura

740. La evolución lógica.

Modelo	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
740 GLE	1.900	2.100	2.200	2.300	2.400	2.500	2.600
740 GLE	1.900	2.100	2.200	2.300	2.400	2.500	2.600
740 GLE	1.900	2.100	2.200	2.300	2.400	2.500	2.600
740 GLE	1.900	2.100	2.200	2.300	2.400	2.500	2.600

Los feriantes se unen para defender mejor sus derechos

Los feriantes de Barcelona se han unido para defender mejor sus derechos. Han formado una asociación para defender sus intereses.

Denuncia por el siniestro de un peaje

Se ha denunciado el siniestro de un peaje en la autopista de Barcelona. El siniestro ocurrió el día 15 de diciembre de 1989.

Nueva imagen del edificio del RSCG

El RSCG ha presentado una nueva imagen para su edificio. El nuevo diseño es más moderno y funcional.

VID

Dona sangre

TU SANGRE SALVA

Algun día la puedes necesitar.

La artesanía ya dispone de calle propia en el barrio de Sarrià

La restauración de las casas de la calle Canet permite la instalación de siete talleres. Punto final a una larga polémica sobre el uso de estas viviendas.

El Ayuntamiento de Barcelona ha decidit que el 1 de gener de 1990 s'augmentarà el preu de les tarifes de transport públic de la ciutat de Girona.

UCT promoció el català en el RSCG

La UCT ha promogut el català en el RSCG. El català és la llengua oficial de Catalunya.

sense epígraf propi, a continuació hi trobem sub-seccions com ara "Cultura" i "La gente", per passar a un gran bloc d'economia, una de les que més protagonisme ha adquirit durant els darrers anys en el diari d'Antonio Asensio.

"Economía" se'ns presenta com un bloc sòlid, amb portada i sumari inicial, seccions pròpies (empreses, indústria, treball, etc) i una molt ben elaborada secció d'informació de borsa, cotitzacions i anuncis oficials.

La secció d'esports segueix la línia inicial. Els elements informatius es presenten en forma de cròniques i l'element gràfic en resulta protagonista, molt més que a les seccions anteriors.

La secció d'espectacles és una còpia proporcionada de la d'esports, però aquí l'element fotogràfic no és inèdit, sinó que procedeix de l'exterior, per això se'l situa en una dimensió inferior.

Després d'un bloc de planes d'anuncis, la secció d'espectacles passa a ser la de televisió i de ràdio, amb dues o tres pàgines molt ben treballades.

La contraportada duu el bloc informatiu resumit, però tampoc jerarquitzat. Es tracta d'un intent d'oferir una lectura superficial, però indicativa, del contingut del diari per a llegir en tan sols tres minuts, com diu la nota prèvia a aquesta

peça.

La contraportada ofereix una entrevista o el capítol d'una sèrie de reportatges temàtics, acabant aquesta plana amb la històrica secció d'humor del dibuixant Martinmorales.

CAPITOL VI

LA RENOVACIO TECNOLOGICA A LA VANGUARDIA I EL PERIODICO DE
CATALUNYA

(CAPITOL VI)

RENOVACIO TECNOLÒGICA A LA VANGUARDIA

La renovació tecnològica de La Vanguardia va iniciar-se l'any 1978 i està previst que s'acabi el 1995¹. En efecte, el fet que La Vanguardia porti un ritme lent, però continuat, en la renovació tecnològica no és pas degut al fet que el seu equip directiu dubtés sobre el camí a seguir, sinó que l'experiència dels anys setanta demostrava que no hi havia, encara, una oferta industrial prou acceptable com per endinsar tot un "creuer", com s'anomena en algunes redaccions a La Vanguardia, per un mar procel.lós en el qual hi havia més icebergs que no pas aigua. Prova d'això és que La Vanguardia ha estat l'únic diari barceloní que ha sobreviscut a la gran crisi de la premsa local i nacional dels anys setanta i principis dels vuitanta².

La Vanguardia, el 3 d'octubre de 1989, va encetar el que ha estat el darrer gran canvi d'un diari històric espanyol. Aquell dia, La Vanguardia va arribar molt canviada a mans dels seus milers

---

¹. Segons dades oficials facilitades per la pròpia empresa durant l'elaboració del meu estudi intitulat "La informatització de la premsa catalana, una sortida a la crisi?". CIC-CIRIT.

². No considerem que Diari de Barcelona pugui gaudir del mateix i immaterial guardó, ja que el DdB del 1990 no és pas la continuació empresarial, ni tant sols periodística, del de 1975. Ni és la mateixa capçalera (se l'ha catalanitzada, i això és un signe identificador cultural i polític), ni té darrera la mateixa empresa, ni l'anterior propietari, el de la dècada anterior, ha venut el periòdic a l'actual, la qual cosa podria ser un signe de continuïtat empresarial encara que el producte fos molt diferent. A més, ni tant sols s'edita en els mateixos tallers, no es confecciona al carrer Muntaner i tampoc incideix en el mateix segment social. En resum: el DdB no té res a veure amb el DdB anterior més que en l'afany que la ciutat de Barcelona segueixi disposant d'un diari històric amb el seu nom.

de lectors. Però perquè el seu públic se sorprengués, va caldre que durant els tres anys anteriors un equip de gent treballés de valent per conduir la renovació tecnològica i el canvi de model, tot això sense deixar la tasca diària, els problemes quotidians, les columnes d'opinió ben pensades, puntualment lliurades per compensar l'allau de notícies esfereïdores i l'incessant oferta publicitària.

Per diferents circumstàncies --i una d'elles és la solvència laboral de la pròpia empresa-- l'equip tècnic que ha preparat la renovació tecnològica i periodística ha pogut treballar a un ritme precís, mesurat i encertat: d'aquí la satisfacció del propietari en anunciar als seus clients l'aparició, imminent, del nou producte.

Però fins aquest moment La Vanguardia ja havia experimentat diversos processos de renovació, si no tecnològica, sí tècnica.

Una família innovadora

Javier de Godó, l'hereu d'aquells patricis barcelonins que fa més d'un segle fundaren La Vanguardia per donar suport al Partit Liberal davant del monopoli periodístic de Diario de Barcelona, que recolzaven els conservadors, ha assenyalat "el tarannà innovador" com el signe més característic de la seva família pel que fa a la seva vessant d'editors de diaris.

"Mi bisabuelo Carlos y su hermano Bartolomé pusieron los cimientos de esta empresa y le dieron el primer impulso, sobre todo a partir de 1888, cuando la familia Godó asumió totalmente la responsabilidad de la orientación general del diario"³.

La primera La Vanguardia va començar a imprimir-se amb tècniques tipogràfiques de tipus mòbils i composició manual, pel que fa als grans titulars; i la composició mecànica, pròpia de la linotípia, per als blocs de lletres.

La primera rotativa de La Vanguardia

Aquesta primera etapa va comprendre el període 1881 a 1903 quan es va decidir aplicar l'invent més modern: la rotativa creada pocs anys abans per Köening i Bauer. Es tractava d'una màquina que va romandre al carrer Pelai des del 1903 fins l'any de la gran exposició universal de 1929.

Mercès a aquesta nova tècnica impressora La Vanguardia es consolida com el gran diari d'abast estatal alternatiu a la premsa madrilenya i, empresarialment, consolida la família Godó com una dinastia d'editors solvents. Durant aquesta etapa es passa de l'expansió econòmica fruit de la Guerra europea, amb quantiosos guanys per a la burgesia catalana, fins a la dictadura

---

³. Godó, J. de, "Nota editorial", La Vanguardia, suplemento especial, p. 3.

i l'etapa pre-insurreccional obrerista, paral·lela a la regressió econòmica postbèlica i al relançament impel·lit per les obres de l'Exposició universal.

Ja en aquells moments, i degut a la creixent oferta informativa dels corresponsals en millorar les connexions a través del telèfon i del telègraf, La Vanguardia es va anticipar a tothom incrementant a 48, com a mínim, el seu nombre de planes diàries, veient-se obligada a millorar els tallers tot ampliant la plantilla i adquirint equips gràfics suplementaris.

La "revolucionària" incorporació del gravat al buit

L'any 1929 La Vanguardia va ser, un cop més, introductora de noves tècniques d'impressió quan va començar a oferir a la portada una allau de fotografies, molt ben impreses mercès a la tècnica del gravat al buit⁴.

Per al Conde de Godó

"mi abuelo, Ramón de Godó, ya comprendió el peso futuro que la imagen, la fotografía, tendría en la prensa del inmediato futuro, e incorporó al diario las mejores rotativas de huecograbado, técnica que

---

⁴. En realitat el gravat al buit ha estat un dels protagonistes del periodisme mundial fins fa, realment, molts pocs anys i, fins i tot, com hem comentat en el capítol dedicat a les noves tecnologies aplicades al periodisme, caldria estudiar molt a fons si el gravat al buit no supera en qualitat d'impressió bona part de les fotografies que ara surten impreses als diaris a través de l'offset.

entonces permitía la más fiel reproducción gráfica.

Aquello fue una revolución en la prensa española"⁵.

Els temps de la dictadura del general Franco més aviat són pobres, pel que fa als editors de diaris. Sense llibertat d'empresa, no es creaven gaires noves capçaleres i sense això, no hi havia competència ni afanys de superació.

El públic té poc on elegir després de la gran oferta periodística d'abans de la Guerra Civil i, pel que fa a la dimensió exterior, la premsa mundial comença a tocar fons davant l'aparició, primer, de la ràdio i, després, de la televisió.

El 1965 La Vanguardia dona un pas decisiu per al seu futur quan trasllada les instal·lacions de gravat al buit del carrer Tallers al carrer Enna, al Poblenou. Això va permetre treballar aquesta vella, però precisa, tècnica amb suficients elements mecànics que permetien l'assecatge i posterior ensamblatge amb la resta del diari.

Arriba una altra rotativa

Nou anys més tard, el 1974, l'edifici del Poblenou rep una nova rotativa de tipografia marca Wifag, model 60, que seria útil fins a finals dels anys vuitanta.

---

⁵. Godó, J. de, "Nota editorial", La Vanguardia, suplemento especial, p. 3.

No és fins als anys seixanta que comença a introduir-se l'offset i la composició en fred, però pel que fa a La Vanguardia, les perspectives de canvi tecnològic les hem de fixar cap a finals dels setanta.

Es va plantejar un programa de renovació en diferents etapes que començava per la progressiva informatització, en diverses fases, de tot el procés de recepció, tractament i producció dels continguts.

Aquesta part del pla inicial va afectar aspectes organitzatius de diferents departaments de l'empresa, des dels tècnics (composició de textos), fins als periodístics (recepció, redacció i edició de textos), passant pels comercials i administratius (recepció i tractament d'anuncis generals i econòmics, i la seva facturació).

Però, mentrestant, cap a finals del 1985 l'empresa va donar el pas que seria definitiu per poder parlar de renovació integral del sistema de producció. En efecte, en aquell moment es va decidir substituir l'antiga impressió en tipografia del diari pels sistemes més avançats d'offset en color.

Dins de la redacció, en l'endemig, els periodistes veuen caure les parets de fusta que els separaven entre si i, al mateix temps, van començar a entrar els terminals d'ordinador, arraconant les màquines d'escriure convencionals.

I, paral·lelament, l'empresa experimentava una altra renovació: la generacional, com assenyalava Joan Tàpia⁶. Tal sembla que amb les Hispano Olivetti se n'anessin els vells periodistes⁷.

Les raons del canvi tecnològic

La que ha estat raó més important --entre d'altres-- per fer un gran canvi tecnològic ha estat, sens dubte, l'obsoletisme de l'indústria de les arts gràfiques. Com deia Joan Tàpia⁸, "el huecograbado, revolucionario ayer, tenía el inconveniente de hacernos cerrar la portada a una hora en que las noticias aún se estaban haciendo. La tipografía, técnica con la que se editaba el resto del diario, no tiene la legibilidad ni la calidad de reproducción fotográfica de las modernas técnicas del offset".

Per al jove director, "la revolución tecnológica que se está produciendo en el mundo de la impresión es un aliado estratégico que la prensa escrita no puede ignorar"⁹.

---

⁶. Tapia, J. "La ambición de un nuevo rostro", La Vanguardia, suplemento especial, p. 5.

⁷. A tall d'anècdota val a dir que José María Milagros, especialista en política territorial, va endur-se la seva Olivetti el dia que el van jubilar, segons va explicar-me personalment poc després.

⁸. Tapia, J. "La ambición de un nuevo rostro", La Vanguardia, suplemento especial, p. 5.

⁹. Tapia, J. "La ambición de un nuevo rostro", La Vanguardia, suplemento especial, p. 5

A les dues raons ja anunciades --reducció dels costos de personal i manteniment de la competitivitat-- se n'afegia una altra: els fabricants d'eines i màquines d'impremta anaven tancant a mesura que la indústria periodística s'endinsava pel camí de la informàtica i de la composició en fred.

La Vanguardia va fer entrar en els seus càlculs un altre raonament: les NTI podien abaratir els costos generals en reduir despeses, transports, primeres matèries i ingressar, pel contrari, més diners per la publicitat i la difusió pel fet de captar nous mercats d'un i d'altre.

"Per què hem comprat aquestes màquines? --es preguntava Javier de Godó durant una entrevista¹⁰-- Clarament, per posar-nos al dia, però també pensant en edicions distintes. Aquesta és la nostra filosofia: expandir-nos. Des d'un centre com Barcelona no podem cobrir tota Espanya. Per què? Perquè Madrid està molt millor situat, és el centre del país, té centres de poder, centres de comunicació, sistemes de distribució radials ..."

Aquesta és, sens dubte, una de les respostes més nítides a una inversió tan important feta per una de les famílies amb més tradició periodística del continent europeu, però hi havien més raons. Vegem-les.

---

¹⁰ Sanchís, 1988: 6-11.

El Conde de Godó va voler fer un diari absolutament diferent quant a la presentació i així ho va anunciar als seus subscriptors dies abans de l'aparició del nou model de periòdic.

Javier de Godó va anunciar que dintre d'uns dies els lectors tindrien

"uno de los diarios más modernos, actuales y completos que se editan. Un diario impreso con la tecnología más avanzada".

Oficialment, La Vanguardia admetia aquestes raons pel canvi: millorar el servei al lector mitjançant la reducció del temps de preparació de les edicions; millorar els serveis augmentant la legibilitat del diari; ampliar el mercat i optimitzar els serveis publicitaris mitjançant la modulació de les superfícies.

A aquest model se'l qualificava d'informatiu-interpretatiu i de serveis, basant-se, repetim, en l'ordenació lògica i la claredat¹¹.

La proposta de canvi

L'editor de La Vanguardia ho tenia tot pensat. El futur diari, anunciat per Godó, disposava de la tecnologia més avançada de l'offset color:

---

¹¹. "La Vanguardia hace honor a su nombre", La Vanguardia, suplemento especial, 12-14.

"Con mejor papel, nuevo diseño y texto más nítido. Y con una nueva presentación y ordenación del contenido dentro del mantenimiento tradicional de la filosofía editorial de La Vanguardia".

Encara que s'anunciava que tot, pel que fa als continguts, continuaria igual, en la mateixa carta, el propietari de LV sí anticipava que els lectors es trobarien amb un

"diario más completo en el que el rigor informativo, la veracidad, la independència y la ponderación de LA VANGUARDIA de siempre, se darían la mano con la amenidad informativa, la renovación y el progreso".

La carta enviada als lectors incloïa també una llarga i pormenoritzada explicació del canvi morfològic i d'imatge de La Vanguardia, on es deixava clar que s'havia apostat per Milton Glaser per ser "uno de los más influyentes diseñadores de nuestro tiempo", juntament amb Walter Brenard, "uno de los primeros expertos norteamericanos en tipografía".

La proposta gràfica de La Vanguardia, segons aquesta carta dirigida pel Conde de Godó als seus subscriptors, intentava una claredat visual i un ordre en els continguts, que permetessin una lectura fàcil i agradable.

Respecte a la tecnologia que donaria suport al canvi --fixem-nos en la interrelació i possible dependència d'un factor sobre l'altre, autèntica raó d'aquesta tesi--, es feia especial

esment de la nova rotativa offset-color, el paper més blanc i suau i un nou tractament de la fotografia i del material gràfic, a més de l'ampliació dels recursos informàtics aplicats als textos i a les il·lustracions.

Tot aquest treball havia estat preparat per un equip que, com el Conde de Godó destacava un cop més, havia estat format l'any 1987, març, i havia hagut de treballar de valent per poder assolir el repte de l'any 1992. Això volia dir que necessàriament s'hauria d'estar al carrer abans de principis de l'any 1990.

Curiosament el Conde de Godó a la seva carta insisteix en el fet que la modernització de les instal·lacions tècniques no significaria altra cosa que

"resaltar más la tradicional calidad del diario y facilitar la ampliación de las secciones y de los servicios que exige el lector de nuestros días"¹².

També s'anunciava que el nou diari, la nova La Vanguardia, oferiria cada dia tres blocs, tres volums diferenciats: el de notícies, un suplement i la revista. A més, els diumenges apareixeria una guia per al lector i el suplement dominical. Es tractava, com es pot veure, d'una autèntica oferta avalada per la història del diari i per la qualitat de les noves tecnologies emprades.

---

¹². Ens referim un i altre cop a la carta del Conde de Godó.

L'equip de la nova La Vanguardia

L'equip que durant més de dos anys es va dedicar a estudiar, viatjar, contractar, controlar i posar en marxa la nova La Vanguardia estava compost per Francesc Noy, ex-director, home d'extensa cultura i prestigi; Carles Pérez de Rozas, ara director adjunt d'art i amb molta experiència en el camp del disseny periodístic, després d'organitzar la nova maquetació d'El Periódico de Catalunya; Josep Maria Casasús, estudiós, acadèmic, mestre de periodistes; Manuel Lamas, del Servei d'Estudis del diari i Maria Josepa Oriol, del nou departament gràfic.

Aquest equip tenia com a missió convertir La Vanguardia en un diari de l'any 2000 i per això la seva feina consistia en "preparar el projecte periodístic més adequat a les prestacions de la nova maquinària"¹³.

Dediquem una especial atenció a aquest anunci ja que la mateixa empresa reconeixia una clara influència de la tecnologia sobre el model, ja que semblaria que posa a la seva gent a treballar un disseny que s'acomodi a la tècnica i no a l'inrevés.

Les tres fases

"La primera [renovació] va esser remodelar l'edifici;

---

¹³. "El futuro se pone en marcha", La Vanguardia, suplemento especial, p. 8-9.

la segona, la fotocomposició i la tercera, el parc de maquinària¹⁴.

El Conde de Godó ha anat a poc a poc per arribar lluny: catorze anys de renovació, amb els dos darrers --1987 i 1988-- amb les màquines a tot drap.

Ja a l'any 1975 La Vanguardia va començar a experimentar noves tècniques amb la instal·lació de dues plegadores Crabtree, que van resultar del tot encertades per a la fase de tancament. Això va permetre d'actualitzar les edicions i reduir la plantilla en funció d'acomiar el personal eventual. Com apunta Díaz Nosty¹⁵, ja s'insinuaven dos dels objectius de la revolució tecnològica en la premsa occidental: millorar l'oferta informativa i reduir despeses de personal.

Val a dir que a Espanya hi ha hagut un cert endarreriment en l'aplicació de noves tècniques de tancament, que durant anys i anys s'han basat en esquemes manuals, donat que les empreses han pogut aplicar uns salaris força baixos aprofitant-se del deslligament existent entre els treballadors de dia i els del torn de matinada --facturació i trameses-- i al fet que els sindicats prou feines tenien intentant organitzar la feina dels primers.

La reconversió tecnològica a La Vanguardia va començar l'any 1978 amb la introducció de la composició en fred i l'abandó del

---

¹⁴. Sanchís, 1988: 7.

¹⁵. La nueva identidad ..., 1988: 193.

sistema tipogràfic clàssic basat en els tallers del plom a través de les linotips i les taules de muntatge manuals.

Els directius del departament tècnic ja tenien plans d'actuació i cercaven informació en d'altres empreses, especialment la de El Noticiero Universal, per si el sistema OCR es podia convertir en una solució per poder tancar una de les línies de treball més oneroses: la del repicatge i composició de textos.

L'any 1982 entra en funcionament un nou sistema d'edició, l'Atex 9000, compost per set unitats centrals de tractament Dec Pop 11/34, amb cent VDT, tres pantalles gràfiques, dues terminals de recollida a distància, dues processadores per l'input (entrada) d'agències de notícies, nou unitats de disc de 300 megabytes, tres fotocomponedores APS 5/70 connectades en línia amb el sistema i d'altres elements tècnics i electrònics secundaris.

El 1989 aquest sistema havia crescut, en disposar-se, ja, de deu ordinadors de 2 Mb de memòria RAM i una capacitat d'emmagatzematge de 4,8 gigabytes, així com de tres filmadores d'alta definició. La redacció, els tallers i els departaments de publicitat estaven equipats amb més de 250 VDT enllaçats amb l'ordinador central. Els corresponsals trametien les seves cròniques a través dels ordinadors, fixos o portàtils, amb mòdems telefònics fins a la seu del carrer Pelai. Al mateix temps s'ha mantingut la feina a 150 empleats del vell departament, anomenat genèricament ATEX (que eren els tallers reconvertits), que introdueixen en l'ordinador els textos necessaris (no sempre

arriben degudament codificats) i la publicitat, efectuant, manualment l'any 1989, el muntatge de les planes, com va recordar Francàs el primer dia de la posta en marxa del nou model de diari¹⁶.

(Paral·lelament es treballa en la informatització del departament de documentació que, un cop finalitzada, permetrà que el redactor pugui disposar, a través d'un terminal, de tota la documentació computeritzada prèviament pels tècnics, tant la documentació gràfica com la literària).

Com a elements secundaris de primer ordre trobem un equip Pressfax, de Siemens, que facilita la tramesa de textos i d'imatges entre els tallers del Poblenou i la redacció i la seu central del carrer Pelai. Es tracta d'un transmissor en el punt d'origen i d'un receptor en el destí, enllaçats per un cable de fibra òptica de 2 megabits per segon, instal·lat expressament per a aquesta finalitat i amb capacitat de trametre dues planes senceres del diari cada dos minuts, cosa que vol dir que una edició de vuitanta pàgines triga en arribar-hi una hora i vint minuts.

El Pressfax empra una alta qualitat de definició per a la tramesa de les imatges. L'original confeccionat es col·loca sobre la taula d'un escàner que el llegeix i memoritza (transforma) en bits. Els equips electrònics el comprimeixen fins a la dècima

---

¹⁶. Francàs, J. "La tecnologia al servicio de la palabra", La Vanguardia, suplemento especial, 3 d'octubre de 1989, p. 23-25.

part de la seva superfície. Per una línia telefònica de fibra òptica s'envia al Poblenou. Allà, un altre equip electrònic descomprimeix les dades i les retorna al seu volum original. Una unitat d'exposició, finalment, imprimeix sobre pel·lícula.

En els tallers del Poblenou aquesta informació es complementa amb les imatges de color i, posteriorment, es treballen les planxes d'impressió. Diversos equips de Howson Algraphy, connectats en línia, elaboren immediatament les planxes que calgui per a la impressió en la rotativa.

Francesc Noy, l'home que amb el seu equip va configurar tot el canvi tecnològic que ha situat La Vanguardia, un altre cop, al capdavant de la premsa espanyola, recorda que amb la informàtica es va dir adéu a les velles linotípies¹⁷ i al plom --"los viejos de la casa les dijimos adiós con resignada nostalgia"¹⁸-- , instal·lant-se l'ordinador i les pantalles, enderrocant les parets que aïllaven les seccions i construint-hi una àmplia redacció silenciosa, neta, tranquil·la i, si se'm permet, una mica insípida, com és propi de tots els centres on es treballa

---

¹⁷. Cal recordar que La Vanguardia està oferint un servei immillorable a la societat catalana en mantenir funcionant, reduït però, un taller tipogràfic consistent en una linotípia, una estenotípia i una màquina plana. Aquest servei funciona com a element didàctic per a totes les visites d'escoles i grups tècnics. D'ell se n'aprofiten també els estudiants de Ciències de la Informació ja que actualment és molt difícil trobar a Catalunya un centre de producció basat en les velles tècniques.

¹⁸. Noy, F. "Historia de un proyecto de siete años", La Vanguardia, suplemento especial, p. 11.

amb noves tecnologies, que adquireixen un aire massa fred¹⁹.

però val a dir que la introducció de la informàtica en la redacció va donar més d'un mal de cap a l'equip tècnic de La Vanguardia, i no perquè algú s'hi oposés --tot al contrari-- com recorda en Francàs

"En el año 82, cuando decidimos la adquisición de un sistema integral de composición, preveíamos en principio ocho pantallas para la redacción, y el resto, hasta cien, que se compraron en aquel momento, para el taller de producción. Cuando llegaron las pantallas no se pudieron instalar las ocho, porque la redacción se cerró en banda porque querían prácticamente una pantalla para cada dos redactores, y la primera persona que empezó a trabajar en el sistema de composición sobre pantalla fue la persona de mayor edad de la redacción (...). Se han rebasado todas las previsiones"²⁰.

La citació és, potser, una mica llarga, però he decidit d'incloure-la tota perquè manifesta la insòlita expectativa oberta entre els professionals davant d'una tecnologia incerta,

---

¹⁹. Noy recorda que els "vells" periodistes van acollir amb resignada nostàlgia el canvi, però també assenyala que van haver-hi homes, com l'enyorat Manuel Ibáñez Escofet, que va fer el seu primer article mitja hora després d'haver-se posat davant de la terminal d'ordinador. Curiosament els més entusiastes usuaris de la informàtica aplicada al periodisme hem estat (permeteu-me d'incloure-m'hi) els que estimàvem amb delit l'olor de la tinta dels tallers i les galerades d'impremta.

²⁰. Op. cit. p.98.

"freda", desconeguda²¹ i amenaçant, perquè ja s'esperava que augmentaria la feina dels periodistes i, al mateix temps, s'eliminarien llocs de treball als tallers.

Amb aquesta línia de producció de les edicions es van poder amortitzar vuitanta llocs de treball als tallers, xifra que incrementava l'allau d'amortitzacions de feines dels departaments de serveis, mercès a una política molt benèvola de jubilacions anticipades i acomiadaments pactats amb molts avantatges.

Aquesta millora, és cert, com apunta el professor Díaz Nosty²², no va significar un avantatge per al lector pel que fa a la qualitat d'impressió, ja que les velles rotatives no havien estat millorades, però va situar l'empresa en una nova perspectiva empresarial que li va permetre reorientar les inversions per donar passos cap a una ofensiva comercial basada en els suplementos i la millora dels continguts periodístics a través del fitxatge de nous periodistes per a la redacció. Aquest fet, difícilment quantificable, va ser un pas definitiu per a la segona fase de la renovació tecnològica.

Deixem l'anàlisi analògica dels tiratges i de l'evolució de l'edat de la plantilla de La Vanguardia per als capítols corresponents i continuem amb la descripció del procés de renovació tecnològica de La Vanguardia.

---

²¹. Recordem que encara no hi havia al mercat els PC que anys més tard han popularitzat, a casa dels petits usuaris, aquesta ciència.

²². Díaz Nosty, 1990: 193.

La segona fase arribaria set anys més tard, el 1989, amb l'adquisició de la nova rotativa Wifag, amb una inversió de més de 2.000 milions de pessetes²³, l'entrada en funcionament d'una nova línia de tancament automatitzada i, com a conclusió lògica de tot el procés de renovació generacional, professional i tecnològica, el canvi de model del diari.

L'any 1989 va ser la culminació de 107 anys de servei al lector català, i espanyol, amb la intenció, proclamada per l'empresa²⁴, d'oferir "a diario un producto bien elaborado, auténtico y ponderado".

Els propietaris de La Vanguardia van considerar aquesta culminació com la

"muestra más visible de una evolución positiva, que no altera nada de lo sustancial en los contenidos y en la orientación de la publicación, pero que mejora sensiblemente la presentación general y la ordenación de las secciones y de los servicios que ofrece el diario"²⁵

i podem seguir llegint en aquesta nota de l'empresa que

"el cambio que hoy observa en su diario de siempre es

---

²³. El diari El Mundo del 3 de març del 1990 anunciava que l'empresa dels Godó havia invertit prop de 5.000 milions de pessetes en la nova rotativa, sistema de tancament, remodelació del disseny i altres inversions, encara que sols es feia referència a "fonts solvents", la qual cosa no deixa de ser una informació sense cap tipus de fonament.

²⁴. Ramos, R. "'La Vanguardia' va a ser el periódico más avanzado de España y, quizá, de Europa", La Vanguardia, suplemento especial, p. 29.

²⁵. "El futuro se pone en marcha", La Vanguardia, suplemento especial, p.8.

el resultado lógico de la aplicación de los acelerados avances tecnológicos, registrados en el campo de la comunicación impresa durante estos últimos años, a un producto periodístico consolidado".

En aquest mateix article es parla que la renovació de La Vanguardia ha durat deu anys, la qual cosa no és del tot certa si tenim en compte que el 1975 s'introdueix la composició en fred i no és fins el 1982 que arriba la informàtica pròpiament dita al sistema de pre-impressió. En tot cas és un petit problema de càlcul o d'interpretació que no altera en res els plantejaments de la pròpia editora --que ha tingut dos equips diferents pel que fa a la reconversió tecnològica i aquesta podia ser la causa d'aquestes diferents apreciacions--, ni els nostres.

La nova rotativa va significar el punt definitiu de partida

En efecte, l'etapa definitiva de la renovació tecnològica de La Vanguardia ha estat la del canvi d'impressió amb l'adquisició de la nova rotativa offset, deixant per al museu la vella tipografia i el gravat al buit.

Aquesta màquina es va demanar ja l'any 1983²⁶, però no serà fins el 19 de març de l'any 1989 que La Vanguardia anuncia que pot disposar ja d'ella. Es tracta d'una rotativa de cinc-centes tones

---

²⁶. Segons va dir el Conde de Godó a Vicent Sanchís a l'entrevista que venim comentant i que va ser publicada a Cambio 16. Setze.

de pes, vint metres de llargada, set d'amplada i dotze d'alçada.

Cada unitat d'impressió pesa de 40 a 70 tones i va ser transportada des de Friburg (Suïssa) per una caravana de camions especials. Es tracta d'una màquina molt semblant a la que tenen els diaris Le Monde i La Stampa.

Aquell mateix dia, 19 de març de 1989, s'anuncia que la rotativa es completarà amb un equip de tancament automatitzat instal·lat per l'empresa Ferag al Poblenou. Es tractava del sistema més sofisticat del continent i permetria, en poc temps, inserir en l'edició del diari tot tipus de suplementos.

Un gran complex d'impressió

La rotativa, més ben dit, el complex de rotatives, eren de la casa Wifag, com ja hem dit, model OF-7, offset color, integrades per quatre unitats dobles d'impressió, dues plegadores i set portabobines dobles, amb capacitat d'imprimir a una velocitat de 70.000 exemplars cada hora, fins a 112 planes d'un sol cop. Aquesta paginació es pot doblar o triplicar mercès als encartaments, a una mateixa velocitat, de plects de pre-impresos, pensat especialment per a la publicitat.

L'estructura d'impressió de la Wifag OF-7 disposava de quatre grups d'impressió dobles, un satèl·lit, un cos desk, dues plegadores i set portatobines.

va caldre fer construir una sala especial per situar-la, amb una base feta de formigó d'un pes exactament igual al de la rotativa, per evitar les vibracions.

Prop de la rotativa es va situar la sala d'expedició que rebia els diaris a través d'una cinta, TTR, fins al departament d'encartaments, on el paper imprès s'emmagatzemava en grans discos que s'enrotllaven automàticament. Posteriorment eren carregats amb els altres productes de l'edició en la mateixa màquina o en d'altres rotatives, amb bombos d'insertatge. Des d'allí, a través de les TTR, es portarien els diaris, de forma automàtica, a la sala d'empaquetatge per cursar les comandes dels venedors.

També es va anunciar, per part de l'empresa, que el diumenge no desapareixeria el bloc de planes de gravat al buit, per la seva alta qualitat d'impressió, la qual cosa no ha estat del tot certa perquè tot s'imprimia, mesos més tard, en offset.

La planta de producció del Poblenou va passar a tenir una superfície de 12.500 metres quadrats, ampliat amb els 1.500 més d'una dependència nova²⁷. En la primera se seguiria produint la impressió de productes en gravat al buit, bàsicament en tres velles rotatives: una Albert Frakental de dotze cossos d'impressió, una Wifag de vuit cossos i una Rotomaster de 10 cossos i tres plegadores. A més es disposava d'un important

---

²⁷. Francàs, J. "La tecnologia al servicio de la palabra", La Vanguardia, suplemento especial, p. 23-25.

taller de manipulats de la casa Müller Martini.

El procés de fotomecànica tractava totes les imatges, tant per al gravat al buit com per a l'offset i disposava de dos escàners rotatoris Hell i un escàner pla, de la marca Scitex, de la darrera generació.

El muntatge de planes de color es feia igualment amb un sistema integral i la sortida dels fotolits, amb un plòter làser.

Es va construir un edifici de quatre pisos per a l'expedició del tancament i moll de càrrega de camions i es va fer també una planta de serveis i d'oficines.

Al mateix temps s'hi comptava amb una fàbrica de tintes per al gravat al buit i uns laboratoris especialitzats en el control de la qualitat de les matèries emprades per a la producció de diaris i de revistes.

Al Poblenou hi treballaven, a finals de l'any 1989, 424 tècnics, mecànics, especialistes i personal administratiu i de serveis.

Amb el sistema de rotatives adquirit i els elements secundaris es podia fer un diari a un ritme de 70.000 exemplars cada hora amb una paginació de 112 planes, incloent-hi color offset o gravat al buit amb una producció de 140.000 exemplars/hora amb les mateixes característiques, segons afirmava Francàs²⁸.

---

²⁸. Op. cit.

El model que resulta de la renovació

Un cop feta la renovació tecnològica, res no impedia l'editor afrontar el canvi de model, tant morfològic com formal, poder disposar de la més moderna infraestructura d'Espanya en aquell moment, i que sols ha estat superada en prestacions, posteriorment, per la del diari madrileny El Sol.

L'empresa dels Godó va qualificar com a "tercera fase" la de la renovació del model, després de la modificació dels edificis, l'adquisició de l'ATEX i de la Wifag, i així ho reconeix un dels impulsors de la nova estratègia, Francesc Noy:

"si se disponía ya del sistema de composición más moderno y se iba a disponer también del sistema de impresión más perfecto, el modelo de diario debía adecuarse a las nuevas posibilidades, al horizonte que abrían los adelantos técnicos. En una palabra: al futuro"²⁹.

D'aquesta mateixa tesi hi participava, un anys abans, el Conde de Godó³⁰, quan deia que efectivament "és la tecnologia qui condiciona" els plans de l'empresa periodística per ampliar-se, en aquest cas per donar el salt i constituir-se en diari estatal.

---

²⁹. Noy, F. "Historia de un proyecto de siete años", La Vanguardia, suplemento especial, p. 11.

³⁰. Sanchís, 1988.

El diari resultant de la nova oferta tecnològica va permetre que l'estudi de Milton Glaser i Walter Bernard es basés en un producte adaptat a la nova rotativa, ampliant els continguts i renovant l'orientació editorial.

Glaser i Bernard, com ja hem dit, es van posar a treballar l'any 1987 després de mantenir diferents reunions de treball amb els Doctors Noy i Casasús, orientant La Vanguardia a ser un diari basat en el rigor, la facilitat de lectura, la fiabilitat, l'amenitat en els continguts, la precisió en les dades, els titulars atractius, l'ampliació de les àrees d'interès i de serveis, la concisió en els textos (més curts, òbviament, com veurem durant la fase de l'estudi de camp), l'especialització creixent i amb més oferta informativa en els àmbits de l'economia, la salut, els esports, el lleure, la cultura, la ciència i la qualitat de vida³¹.

A principis del mes de novembre del 1988 es va començar a treballar amb productes ben definits després de disposar dels estudis sobre mercat i sobre l'impacte en el text del canvi de tecnologia.

José Ramón González Cabezas i Alfons Soteres es van fer càrrec de l'aplicació executiva del nou model adaptant la maqueta al sistema informàtic, treballant diàriament amb els tècnics de sistemes i preparant els números zero.

---

³¹. "'La Vanguardia' hace honor a su nombre", La Vanguardia, suplemento especial, p. 12-14.

Alhora un altre equip de professionals es reunia amb clubs de lectors per comprovar l'impacte que tenia entre ells la nova La Vanguardia. Es tracta de configurar petits grups aleatòriament a la manera de la indústria cinematogràfica de Hollywood, i, durant anys i anys, els publicitaris, comprovaven l'efecte dels seus productes a través d'un sistema poc científic però eficaç.

El 3 d'octubre del 1989 el lector restava sorprès davant d'un producte digne, coherent, net, llegible i ben imprès.

2. RENOVACIO TECNOLOGICA A EL PERIODICO DE CATALUNYA

L'empresa d'Antonio Asensio ha estat una de les primeres en plantejar-se una renovació tecnològica, profunda i no exempta de dificultats, per dos motius essencials: el constant creixement de les vendes de El Periódico de Catalunya i la bona marxa de la societat Ediciones Primera Plana SA, que ha permès d'adquirir, en el terme de dotze anys, un bon patrimoni immobiliari i tècnic.

El Periódico de Catalunya va començar a funcionar en l'antic edifici de El Noticiero Universal, al carrer Roger de Llúria de Barcelona. Com hem dit anteriorment, la primera vegada que es va trobar la redacció en la que seria la seva seu, els pintors encara hi treballaven, no hi havia taules i els teletips encara eren a l'agència.

Primer equipament: màquines d'escriure IBM

El primer equipament tècnic de El Periódico de Catalunya va consistir en cinquanta màquines d'escriure elèctriques IBM. El diari va poder ser imprès pel contracte signat amb Ediciones Mencheta SA, editora de El Noticiero Universal (ENU).

En aquells moments ENU feia el seu procés de pre-impressió basant-se en un sistema mixt que tenia com a protagonista un

lector òptic o OCR.

Es tractava d'un sistema anomenat Xilogic compost per un ordinador central que rebia les informacions del lector òptic i, un cop introduïdes i "digerides", podien ser cridades a les pantalles dels correctors, compaginadors i confeccionadors.

Van ser les primeres pantalles que van existir i permetien muntar planes gairebé de forma global. Quan el sistema va deixar d'utilitzar-se com a procediment de treball periodístic, en aquestes pantalles es feia tota la publicitat.

Aquest sistema, per motius molt diversos, no acabava de funcionar bé. Els textos picats pels redactors en les seves màquines IBM moltes vegades eren corregits manualment pels caps i redactors en cap d'EPC. Aquestes correccions, fetes en llapis o rotulador vermell, no eren, naturalment, llegides pel lector òptic. Això volia dir que un cop aparexia el text en pantalla, una tercera persona havia d'afegir les esmenes.

El procediment de pre-impressió, o producció de planes basat en l'OCR, va ser un intent d'eliminar una de les fases de la confecció del diari, la que passava pel linotipista i, posteriorment, pel teclista.

Insuficiències de l'OCR

La realitat és que la perfecció del sistema s'havia de basar en periodistes que piquessin més que correctament els seus originals, però des del moment que no fou així, va caldre crear la figura del post-corrector de pantalla, la qual cosa va significar que es perdés un temps exquisit per a una factoria que com la d'Ediciones Mencheta, produïa cada nit tres diaris d'informació general (El Noticiero Universal, Avui i El Periódico de Catalunya) i un d'esportiva, (Sport).

Com ha recordat personalment Mario Santinoli, director tècnic efectiu de El Periódico de Catalunya des de l'any 1981, encara que el seu càrrec hagi tingut diferents apel.latius, "l'OCR era un procediment que ja estava deixat de banda als Estats Units d'Amèrica quan aquí es posà de moda".

Per a Santinoli, "l'OCR serveix especialment per emmagatzemar informació i dades, però no per produir un diari perquè és una font de problemes".

Aquests problemes, viscuts personalment per Joaquim Coca, aleshores cap de tancament d'EPC, suposaven continus i violents enfrontaments amb el personal tècnic d'ENU i afectava les previsions de vendes d'EPC.

En realitat, El Periódico de Catalunya no deixava de ser un hostatge de la competència des del moment en què el personal d'un altre diari controlava el seus ritmes de producció i, a més, el sistema de producció no era el més adequat.